

56.339 Kč 71 h, nikoli 67.243 Kč 40 h. Než, že tak postupovati nelze, plyne z toho, co bylo již vyloženo. Žalovaná jest na omylu, tvrdíc, že ustanovení §§ 11 a 46 vyr. ř. mají jen ten význam, že oddělovací práva mohou býti uplatňována bez ohledu na zahájené řízení vyrovnávací, tedy jen význam formální. Ustanovení ta vyslovují naopak též zásadu hmotně-právní, že oddělovací věřitel může z věci, která jest předmětem práva oddělovacího, dosíci zaplacení i celé své pohledávky, ne jen kvoty vyrovnávací. Potud má dovolatelka pravdu, že provede-li oddělovací věřitel realizaci svých oddělovacích práv před vyrovnávacím řízením, jest kvotu vypočítá ze zbytku pohledávky po odečtení výtěžku práv oddělovacích, a že tedy jest lépe na tom věřitel, který realisuje oddělovací práva až po skončení řízení vyrovnávacího. Ale to jest důsledek, plynoucí z povahy vyrovnávacího řízení a ze zvláštního postavení oddělovacího věřitele ve vyrovnávacím řízení, zejména z toho, že se — jak již dolíčeno — ve vyrovnávacím řízení neprovádí realizace jmění vyrovnávacího dlužníka, a že oddělovací věřitel nemůže býti nucen, by vubec, po případě v určité době realizoval své právo oddělovací. Proto nelze ani tvrditi, že se věřitelům oddělovacím, kteří s realizací práv oddělovacích čekají do vyrovnávacího řízení — pokud se týče do jeho skončení — poskytuje proti předpisu Šu 47 vyr. ř. výhoda před věřiteli ostatními. Neprávem se žalovaná pozůstaloť dále dovolává §§ 11 a 12 vyr. ř., dle nichž může vyrovnávací komisař odročiti realizaci oddělovacích práv na šedesát dnů. Lze beze všeho připustiti, že to jest míněno ve prospěch vyrovnávacího dlužníka, nikoli na jeho škodu, ale jinak nelze z těchto ustanovení ničeho odvoditi pro stanovisko žalované strany. Pokud dovolatelka konečně poukazuje na § 39 (3) vyr. ř., dle něhož věřitelům, požívajícím práv oddělovacích, přísluší právo hlasovací jen ohledně té části pohledávky, o níž lze předpokládati, že nebude kryta právy oddělovacími, stačí odkázati na to, že — jak již vyloženo — přesně nutno rozlišovati mezi hlasovacím právem věřitele oddělovacího a vyrovnávací kvotou, která mu přísluší.

Čís. 5311.

Snoubenec jest oprávněn stěžovati si do usnesení, jímž bylo rozhodnuto o (jeho) návrhu na zřízení věna.

Věno jest určiti v cestě nesporné a soud jest oprávněn uložití též jeho zaplacení.

Povinnost vyvěniti dceru trvá i pro druhý sňatek, třebas dcera při prvním sňatku věna nežádala.

Povinnost vyvěniti dceru neřídí se jen dle jmění rodičů, nýbrž přicházejí v úvahu i služební příjmy a lze po případě uložití povinnost ku vyvěnění i ve splátkách.

(Rozh. ze dne 23. září 1925, R II 258/25.)

Věnceslava S-ová, rozená H-ová, hodlajíc se po druhé provdati za Oldřicha D-a, domáhala se na svém otci Matouši H-ovi vyplacení věna 200.000 Kč. Tehdejší snoubenec, pozdější manžel Oldřich D. se k žá-

dosti připojil. Soud první stolice určil věno na 10.000 Kč. Rekursní soud vyhověl stížnosti Věnceslavy S-ové a Oldřicha D-a potud, že uložil Matouši H-ovi vyplatiti věnem 5000 Kč do 14 dnů a dále 6000 Kč ročně v měsíčních splátkách až do doby, kdy vstoupí do výslužby. Důvody: Věnem jest dle Šu 1218 obč. zák. jmění, které manželka nebo někdo jiný za ni mužovi dá nebo slíbí, by se mu ulehčil náklad, jež manželství s sebou přináší. Z pojmu věna vyplývá, že pro vyměření věna směrodatnými jsou jednak stav manželů v době uzavření sňatku, poněvadž podle manželova stavu řídí se v první řadě domácnost a její náklady, jednak stav a jmění osob, povinných k poskytnutí věna v čase uplatňování dotačního nároku a slušný zřetel na to, by hospodářská existence povinného nebyla ohrožena a podryta. Nárok na věno vzniká sňatkem (§ 1220 obč. zák.), nepomíjí však, nebylo-li hned při sňatku požadováno a nepomíjí ani v případě, když dcera nebo vnučka, provdávší se poprvé, věna vůbec nežádá, pokud se ho ovšem jasně a určitě způsobem každou pochybnost vylučujícím nevzdala, a provdává-li se pak po druhé. Nemá-li dcera vlastního jmění, jsou dle Šu 1220 a Šu 141 a 143 obč. zák. v první řadě rodiče povinni, by jí věno dali a to nejprve otec. Není sporné, že Věnceslava D-ová narodila se z Marie H-ové v době, kdy tato provdána byla za inž. Matouše H-a po uplynutí 180 dnů po uzavření sňatku a před uplynutím 300 dnů před rozloučením manželského svazku a správně odkázal soud první stolice otce inž. Matouše H-a s jeho námitkou, že Věnceslava D-ová není jeho přirozenou dcerou, na předpisy Šu 138 a 158 obč. zák. Nárok na věno vzniká sňatkem. Oddacím listem okresní politické správy v K. ze dne 21. května 1925 jest dokázáno, že Věnceslava S-ová, rozená H-ová, byla u tohoto úřadu oddána s úředníkem Oldřichem D-em dne 18. května 1925, čímž padá námitka stěžovatele inž. Matouše H-a, že Oldřich D. nehodlá pojmuti Věnceslavu S-ovou za manželku. Pokud tvrdí inž. Matouš H. ve stížnosti, že Oldřich D. nepožaduje věna, poukazuje se na písemné podání Oldřicha D-a ze dne 14. ledna 1925, kterým se tento připojuje k žádosti Věnceslavy S-ové o určení přiměřeného věna, a na to, že také Oldřich D. si stěžuje do nízké výměry věna. Ostatně muže nevěsta žádati věno, i když muž ho nežádá, poněvadž věno se dává nejen k prospěchu mužovu, nýbrž i manželky, jak plyne z předpisu Šu 1229 obč. zák. Nerozhodno je pro nárok Věnceslavy D-ové, že se při rozvodu manželství s Drem S-em vzdala nároku na výživné pro sebe i své dítě, rozhodno jest jedine, že Věnceslava D-ová vlastního jmění nemá (§§ 1219 a 1220 obč. zák.). Ostatně, i kdyby se byla nároku na výživné pro svou osobu nevzdala, pozbyla by ho opět sňatkem. Inž. Matouš H. jest tedy jako otec povinen, by své manželské dceři dal věno přiměřené jeho stavu a jmění a stavu manžela Oldřicha D-a. Oldřich D. byl obchodníkem a jest dle oddacího listu úředníkem v Praze. Otec inž. Matouš H. je báňským inspektorem v D., podruhé ženat, nemá kromě dcery Věnceslavy D-ové žádných dětí, stara se tedy pouze o druhou manželku, která ovšem jest nemocna tuberkulosou a potřebuje lázeňského léčení. Většího movitého a nemovitého majetku nemá, nýbrž pouze hotovost a cenné papíry ve výši 16.908 Kč. Že by měl větší majetek, nemohlo býti vyšetřeno a navrhovatelé nemohli osvědčiti. Jest sice pojištěn na 25.497

Kč, ale pojištěný kapitál bude mu vyplacen teprve při vstupu do výslužby a není známo, v jaké valutě, ježto pojištěn jest u vídeňské pojišťovny, takže toto pojištění nepřichází zatím jako jmění v úvahu. Za to má inž. H. značné služné jako báňský inženýr dle vlastního údaje 66.516 Kč ročně, vedle naturálních požitků, jako bezplatného bytu a otopu. Vzhledem k tomu pokládá rekursní soud věno, ustanovené soudem prvé stolice na 10.000 Kč, za nízké a na odůvodněnou stížnost manželů D-ových je zvýšil, přizpůsobil je však jednak účeli věna jako příspěvku k ulehčení nákladů, jež manželství s sebou přináší, jednak jmění dodatečně povinného otce, jehož jmění pozůstává hlavně ve služném, tedy v požitcích měsíčně pobíraných. Uložil proto otci inž. H-ovi, by jako věno zaplatil dceři Věnceslavě D-ové do 14 dnů hotově 5000 Kč a aby jí pak platil ročně 6000 Kč v měsíčních stejných splátkách počínaje dnem 1. června 1925. Hotové placení 5000 Kč odůvodněno jest většími potřebami při uzavření sňatku, zejména nutností opatřiti zařízení pro domácnost, roční plat 6000 Kč pak jest jistě přiměřený ročnímu služnému otce, který se stará pouze o nemocnou manželku, má roční služné 66.000 Kč a bezplatný byt a otop. Tento roční příspěvek může ovšem otec poskytovat pouze po dobu, po kterou bude v činné službě, kdežto po vstupu do výslužby odpadne mu pohyblivá tantiema asi 36.000 Kč ročně, takže bude odkázán jen na výslužné asi 24.000 Kč ročně a příspěvek na domácnost provdané dcery nebude s to platiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Věnceslavy D-ové a Oldřicha D-a ani dovolacímu rekursu Matouše H-a.

D ů v o d y:

Neprávem stěžuje si Matouš H. do toho, že rekursní soud přijal a vyřídil rekurs manžela Oldřicha D-a do určení věna. Ovšem nemá dle §u 1225 obč. zák. práva na věno, pakli si je nevymínil. Ale § 1221 obč. zák. stanoví, že soud má určit věno na žádost snoubenců. Tím přiznává snoubenci a napotomnímu manželovi oprávnění, aby o určení věna žádal a dává-li mu právo k žádosti, propůjčuje mu zároveň též oprávnění k rekursu proti rozhodnutí o žádosti. Ve věci samé nejsou dovolací rekursy Oldřicha D-a, Věnceslavy D-ové a Matouše H-a opodstatněny, a lze poukázati stěžovateli na správné důvody rekursního soudu a k vývodům dovolacích kursů připojiti jen toto: Není zmatkem řízení, ba nezakládá ani nesprávnosti rozhodnutí, vyměřil-li rekursní soud věno v řízení nesporném a uložil otci vyplacení jednak v hotovosti, jednak ve způsobě dočasné renty, měsíčně splatné. Že věno určití je cestou nespornou, jest blíže odůvodněno v nálezu repertoria čís. 178, na jehož důvody se stěžovatel odkazuje. Není správným názor Matouše H-a, že nesporný soudce má toliko věno určití, nikoli však uložití jeho zaplacení a že o výplatu dlužno žalovati zvláštní žalobou, takže nesporný soudce nemá určovati lhůty pariční, ježto usnesení nesporného soudce není prý vykonatelné proto, že ani v zákoníku občanském ani v nesporném patentu to není ustanoveno. Vždyť dle §u 1 čís. 6 ex. ř. a §u 12 nesp. říz. jsou rozhodnutí nesporného soudce vykonatelná, tvoří titul exekuční, takže tento soud, určuje věno, může určití nejen výši, nýbrž i lhůty

k plnění dle okolností případu se slušným ohledem na obě strany. Námitka Matouše H-a, že není přirozeným otcem Věnceslavy D-ové, je nerozhodna. Po zákonu jest Matouš H. jejím otcem, narodila-li se po 180. dni od uzavření sňatku až do 300. dne po rozloučení manželství. To nižší soudy zjistily. Otázku nedostatku manželského původu nelze ani v řízení nesporném řešiti. A když Matouš H. si nevymohl rozsudek na oduznání manželského původu, nemá možnosti v tomto řízení nedostatek takového původu namítati. Řízení není proto kusé, že nebyly provedeny dukazy o tom, že Věnceslava D-ová není jeho přirozenou dcerou. Rovněž není správným názor otce Matouše H-a, že povinnost, vyvéniti dceru, trvá jen při prvním provdání, nikoli však pro druhý sňatek. To ze zákona vyčísti nelze. Naopak ze znění Šu 1223 obč. zák. plyne, že pro druhý sňatek nemá dcera nároku na věno jen tehdy, když věno už obdržela. Z toho však plyne úsudek, že, neobdržela-li ho, nároku neztratila, i když je při prvním sňatku nežádala. Povinnost vyvénění dcery nezaniká tím, že se provdá a napřed nebo při sňatku věna nežádá. V nežádání věna při prvním sňatku nelze o sobě spatřiti vzdání se nároku mlčky. Vždyť pouhé nežádání nutně a bez pochyby nesevčí vůli, vzdáti se zákonného nároku, může míti důvody jiné a proto pouhé mlčení nutně nesevčí vůli, že dcera se nároku vzdává (§ 864 obč. zák.). Proto Věnceslava D-ová nezbavila se nároku na věno, když ho při prvním sňatku nežádala. Také je nerozhodno, že se žadatelka znovu provdala a vzdala se výživného od prvního manžela, s nímž manželství je rozloučeno. Výměra není nepřiměřena. Nelze přisvědčiti ani otci Matouši H-ovi, že věno je vyměřeno přemrštěně ani manželům D-ovým, že je nepřiměřené a nedostatečné. Neprávem soudí Matouš H., že při výměře přichází v úvahu jen jeho jmění (hotovost, nemovitosti, pohledávky a tak podobně) a nikoli jeho služební příjmy. Zákon v Šu 1221 obč. zák. klade za podmínku i za mez určení věna na straně rodičů mohoucnost a nerozeznává, lze-li rodičům vyplatiti věno hned nebo později. Vyšetří-li se tedy, že rodiče nemohou vyvéniti dceru hned, že však ji mohou vyvéniti z příjmů, které později budou splatny, lze jim uložit povinnost k vyvénění dle vyšetřených poměrů, jak ji budou moci vyvéniti, třeba ve splátkách. Vysoký příjem služební 66.516 Kč vedle bytu a otopu umožňuje Matouši H-ovi, aby z něho ve splátkách věno zřídil, a nelze říci, že by pro jedinou dceru, i když se musí starati o nemocnou zenu, ze svého ročního příjmu nemohl na věno odložit necelou jedenáctinu po krátkou dobu, co ještě bude aktivně sloužiti, a vedle toho vyplatiti necelou třetinu ze svých úspor. Ale vyšší věno nebylo by jeho mohoucnosti přiměřeno, přihlídneme-li k tomu, že musí v prvé řadě pečovati o nemocnou manželku a její léčení, které zajisté vyčerpává příjmy jeho značnou měrou, a k tomu, že je povinen udržovati vyšší životní úroveň vzhledem k svému postavení v závodě a společnosti. Proto nebylo rekursům vůbec vyhověno.

Čís. 5312.

Bylo-li zahájení vyrovnacího řízení uveřejněno vyhláškou nejen na soudní desce, nýbrž i v úředních listech, byla dána věřiteli možnost, by zvěděl o vyrovnacím řízení, a nelze v tom, že nebylo k jeho pohle-